

Staat van de Unie: Een nieuw actieplan om het tij te keren in de strijd tegen racisme

Brussel, 18 september 2020

STATE OF THE UNION 2020

Op 16 september 2020 verklaarde voorzitter Ursula **von der Leyen** ter gelegenheid van haar toespraak over de Staat van de Unie: *"De vooruitgang in de strijd tegen racisme en haat is broos - het is een vooruitgang die moeizaam wordt verworven maar snel weer wordt tenietgedaan. Dit is dus het moment voor verandering. Voor de bouw van een werkelijk antiracistische Unie, die racisme veroordeelt en zich ertegen teweer stelt. De Commissie presenteert een actieplan dat daartoe de eerste stap zet."*

In haar toespraak over de [Staat van de Unie 2020](#) heeft voorzitter **Von der Leyen** een nieuw [EU-actieplan tegen racisme](#) aangekondigd met een reeks maatregelen voor de komende 5 jaar. De Commissie zal er onder meer voor zorgen dat de lidstaten de desbetreffende EU-wetgeving volledig ten uitvoer leggen en, indien nodig, het rechtskader verder versterken. Dit kan met name gebeuren op gebieden die nog niet onder de antidiscriminatiewetgeving vallen, zoals rechtshandhaving. De Commissie roept de lidstaten ook op zoveel mogelijk gebruik te maken van alle instrumenten waarover zij beschikken, met name de financiering die beschikbaar is in het kader van de volgende langetermijnbegroting van de EU en Next Generation EU. Het actieplan brengt actoren op alle niveaus samen om racisme in Europa doeltreffender te bestrijden, onder meer door de goedkeuring van nationale actieplannen tegen racisme.

Věra **Jourová**, vicevoorzitter voor Waarden en Transparantie: *"Nu is het uur van de waarheid aangebroken. De protesten hebben een duidelijk signaal gestuurd — er moet nu verandering plaatsvinden. Het zal niet eenvoudig zijn, maar er is geen andere keuze. We gaan een tandje hoger schakelen. Indien nodig zullen we er niet voor terugdeinzen de wetgeving aan te scherpen. De Commissie zal haar aanwervingsbeleid aanpassen om ervoor te zorgen dat haar personeelsbestand een betere afspiegeling is van de Europese samenleving."*

Helena **Dalli**, commissaris voor Gelijkheid: *"Er is geen plaats voor rassendiscriminatie en racisme van welke aard ook in democratische samenlevingen. We moeten er allemaal naar streven dat in onze samenleving racisme niet meer wordt getolereerd. Met dit actieplan erkennen we dat racisme niet alleen door individuen wordt gepleegd, maar ook structureel is. We moeten dit probleem dus op alle bestuursniveaus aanpakken om het tij te keren. Daarom pakken we onder meer de rechtshandhaving, sociale attitudes, stereotypen en economische problemen aan; en sporen we de lidstaten aan hun respectieve antiracismeactieplannen aan te nemen."*

Meer inspanningen nodig: coördinatie, bewustmaking en handhaving van nationale en EU-wetgeving

Het EU-actieplan tegen racisme 2020-2025 bevat een aantal maatregelen om racisme aan te pakken via het EU-recht, maar ook via andere middelen. Hierbij wordt samengewerkt met de lidstaten, met inbegrip van de nationale rechtshandhaving, de media en het maatschappelijk middenveld; gebruik gemaakt van beschikbare en toekomstige EU-instrumenten; en aandacht besteed aan het personeelsbestand van de Commissie. In het actieplan wordt onder meer opgeroepen tot:

- **betere handhaving van het EU-recht** - De EU beschikt over een sterk rechtskader voor de bestrijding van discriminatie, racisme en vreemdelingenhaat, maar het is noodzakelijk om dit kader opnieuw te beoordelen en eventuele tekortkomingen die moeten worden aangepakt, in kaart te brengen. In 2021 zal de Commissie verslag uitbrengen over de toepassing van de **richtlijn rassengelijkheid** en tegen 2022 een vervolg geven met eventuele wetgeving. De Commissie zal ook zorgen voor een volledige en correcte omzetting en uitvoering van het **kaderbesluit betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat**, onder meer

door middel van inbreukprocedures.

- **nauwere coördinatie** - De Commissie benoemt een **coördinator voor racismebestrijding** en start een **regelmatige dialoog** met belanghebbenden, die ten minste tweemaal per jaar wordt georganiseerd. De coördinator zal contacten onderhouden met mensen die behoren tot een raciale of etnische minderheid en interactie aangaan met de lidstaten, het Europees Parlement, het maatschappelijk middenveld, de academische wereld en de Commissie om de beleidsreacties op het gebied van antiracisme te versterken.
- **integere uitvoering van politietaken en bescherming** - met steun van EU-agentschappen, zoals het Bureau voor de grondrechten (FRA) en het Agentschap voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (Cepol) worden de lidstaten aangespoord hun inspanningen op te voeren om discriminerende handelwijzen van rechtshandavingsinstanties te voorkomen en de geloofwaardigheid van de rechtshandhaving tegen haatmisdrijven te vergroten.
- **versterkte maatregelen op nationaal niveau** — de lidstaten worden aangemoedigd om tegen eind 2022 **nationale actieplannen** tegen racisme en rassendiscriminatie aan te nemen. Tegen eind 2021 zal de Commissie, in samenwerking met nationale deskundigen, de belangrijkste beginselen voor het opstellen van doeltreffende nationale actieplannen opstellen. Uiterlijk eind 2023 wordt een eerste voortgangverslag uitgebracht.
- **meer diversiteit bij het EU** - De Commissie zal inspanningen leveren om de representativiteit van haar personeelsbestand aanzienlijk te verbeteren door maatregelen in verband met aanwerving en selectie. Andere EU-instellingen worden verzocht vergelijkbare stappen te zetten.

Andere maatregelen die in het actieplan worden genoemd, zijn: bewustmaking en bestrijding van raciale en etnische stereotypen via **media, onderwijs, cultuur en sport**; en verbeterde **verzameling van gegevens die zijn uitgesplitst** naar ras of etnische afstamming. De Commissie zal ook een initiatief opzetten voor een jaarlijkse aanwijzing van **Europese hoofdstad/steden voor inclusie en diversiteit** en zal in het voorjaar 2021 **een top tegen racisme** organiseren.

Volgende stappen

De uitvoering van de acties die in het actieplan worden gepresenteerd, zal worden gemonitord, er zal verslag over de geboekte vooruitgang worden uitgebracht en waar nodig zullen de acties worden aangepast.

De Commissie roept het Europees Parlement op de uitvoering van het actieplan regelmatig te bespreken en te ondersteunen en verzoekt de Raad conclusies aan te nemen over de acties van de lidstaten voor de preventie en de bestrijding van racisme.

Achtergrond

Discriminatie op grond van ras of etnische afstamming is in de EU verboden. Deze discriminatie blijft evenwel in onze samenleving aanwezig en meer dan de helft van de Europeanen is van mening dat discriminatie in hun land wijdverbreid is. Volgens het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) was 45 % van de mensen van Noord-Afrikaanse afkomst, 41 % van de Roma en 39 % van de mensen van sub-Saharische Afrikaanse afkomst reeds geconfronteerd met dergelijke discriminatie. 11 % van de Joden voelde zich gediscrimineerd omdat zij Joods waren.

De EU beschikt over een rechtskader, waaronder de [richtlijn rassengelijkheid](#) en het [kaderbesluit betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat](#). Naar aanleiding van recente gebeurtenissen die raciale spanningen onder de aandacht hebben gebracht, is de bezorgdheid toegenomen dat de wettelijke bescherming tegen raciale, religieuze of etnische discriminatie niet doeltreffend ten uitvoer wordt gelegd. Dit houdt ook verband met de bezorgdheid over de relatie tussen rechtshandavingsinstanties en minderheden.

Na de [toespraak van voorzitter Von der Leyen](#) waarin werd opgeroepen tot meer actie, hield het college op 24 juni een gestructureerd debat met als onderwerp "Tegen racisme en voor meer diversiteit en gelijkheid in de Europese Unie". De voorzitter benadrukte toen dat dit het begin was van het debat en concrete maatregelen, waaronder een actieplan.

Meer informatie

[Een Unie van gelijkheid: EU-actieplan tegen racisme 2020-2025](#)

[Factsheet over het EU-actieplan tegen racisme 2020-2025](#)

[Website: EU-actieplan tegen racisme 2020-2025](#)

[Toespraak over de Staat van de Unie](#)

[Persbericht over de belangrijkste initiatieven van de Staat van de Unie 2020](#)

[Speciale webpagina over de Staat van de Unie 2020](#)

IP/20/1654

Contactpersoon voor de pers:

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)

[Kasia KOLANKO](#) (+ 32 2 296 34 44)

[Alice HOBBS](#) (+32 2 298 08 29)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Related media

 [Illustration 2020/2](#)